

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

BEZPIECZENA SZKOŁA
BEZPIECZNY UCZEŃ
EDUKACJA WOBEC ZAGROŻEŃ SZKOLNYCH

Dominika CZAJKOWSKA-ZIOBROWSKA
Andrzej ZDUNIAK
(redakcja naukowa)

Poznań 2007

SPIS TREŚCI

ZAMIAST WSTĘPU	
Krótki zarys pedagogiki prewencji wobec zagrożeń szkolnych (Marek RYBAKOWSKI)	10
ROZDZIAŁ I	
MIĘDZY DIALOGIEM A PRZEMOCĄ	16
Pomiędzy dialogiem a przemocą w szkole. Rola dialogu i przemocy w reprodukowaniu kapitału szkolnego (Dominika CZAJKOWSKA-ZIOBROWSKA)	16
Nauczyciel w roli selekcjonera (Maria KACZMAREK, Wincenty WRZEŚNIEWSKI)	26
Zjawisko agresji w szkole – czy to plaga XXI wieku? (Małgorzata PRZYBYSZ-ZAREMBA)	37
Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania przemocy wśród młodzieży. Przestępczość w placówkach oświatowych a pedagogiczny wymiar sankcji prawnej (Wiktor BUDZISZ, Aleksandra KUBIAK)	43
Agresja w nas i wokół nas (Renata OLSZOWIEC)	50
W obliczu toksycznych zachowań przywódczych w szkole: Wampiryzm emocjonalny i radzenie sobie z nim (Iwona KORCZ)	56
Karate i jego kodeks formą edukacji i przeciwdziałania przemocy (Zbigniew KARSKI)	84
Kluby czytelnicze dla dorosłych przyczynkiem do lepszego porozumienia na płaszczyźnie dziadkowie-wnukowie (Ewa KAMIŃSKA)	91
Problemy międzypokoleniowe a poczucie bezpieczeństwa młodzieży (Anna WŁODAREK)	96
Inteligencja emocjonalna – gwarantem bezpieczeństwa i determinantą rozwoju uczniów (Iwona KORCZ)	102
Członek plemienia czy singiel? Nowe formy życia rodzinnego (Berenika Joanna GOŚŁOWSKA)	126
Etyka, przemoc, edukacja – pytania i kontrowersje (Jarosław SŁUŻALSKI, Beata SŁUŻALSKA)	133
Kultura ambiwalencji młodych na drodze donikąd. Edukacja bez wyzwań (Zofia REMISZEWSKA)	138
W obronie autentyczności istnienia i humanizmu... – edukacyjny głos Artura Międzyrzeckiego wobec zagrożeń współczesności (Agnieszka KULIK-JĘSIEK)	147
Wobec zła, zagrożeń i samotności... – głos Jana Pawła II (Agnieszka KULIK-JĘSIEK)	158
ROZDZIAŁ II	167

BEZPIECZNA SZKOŁA JAKO OBSZAR ROZWOJU UCZNIĄ

Emocjonalnie inteligentne przywództwo bezpiecznej szkoły (Iwona KORCZ, Andrzej ZDUNIAK)	167
Bezpieczeństwo nauczania przy wykorzystaniu ewoluujących w czasie zasobów sieciowych o swobodnym dostępie (Arkadiusz LIBER, Bogdan WĘGLORZ)	188
Świadomość praw dziecka wśród uczniów szkół podstawowych przyczynkiem do wzrostu poczucia bezpieczeństwa (Krzysztof JUSZCZAK)	199
Diagnoza środowiska rówieśniczego jako obszar zaniedbany i zaniechany w diagnozie sytuacji szkolnej – jakość i typ środowiska uczniowskiego jako wyznacznik funkcjonowania szkolnego ucznia (Ewa WYSOCKA)	207
Diagnoza patologii w szkole: profilaktyka i terapia – podejście psychosyntezy (Ewa BIAŁEK)	229
Mierzenie jakości pracy szkoły – zarys zagadnienia (Kazimierz WOJNOWSKI, Franciszek PAWLAK)	236
Edukacja wobec przemocy w świetle analizy podręczników historii w szkole podstawowej (Krystyna BUDZIANOWSKA)	241
Próba oceny przygotowania nauczycieli wobec zachowań agresywnych młodzieży szkolnej (Grażyna MIŁKOWSKA)	248
Nauczyciel i jego relacje z wychowankami (Aneta SZYBALSKA)	254
Ryzyko zawodowe w pracy nauczyciela (Marta BAŁAŻAK)	259
Pomoc w nauce szansą dla ucznia mającego trudności w uczeniu się (Anna BAPROWSKA, Jan Rajmund PAŚKO)	263
Podstawy teoretycznego oraz praktycznego wykorzystania zjawiska hipnozy oraz spostrzeganie hipnozy przez młodzież gimnazjalną i licealną (Edyta ŁOPACKA-SĘCZYK, Anita MACHAJ)	269
Edukacja ekologiczna w kształceniu zintegrowanym (Ingrid PAŚKO)	282
Przygotowanie młodzieży do bezpiecznej i ergonomicznej pracy przy współczesnych uwarunkowaniach programowo-organizacyjnych szkół zawodowych (Jan JANIGA)	287
Rozdroża polskiego systemu edukacyjnego na wsi (Ingrid PAŚKO, Marta KUCHARSKA-ŻĄDŁO)	295
Kwestie zdrowotne w szkolnictwie wiejskim II Rzeczypospolitej (Małgorzata POSŁUSZNA)	301
Ocena postawy u dziecka w wieku przedszkolnym i szkolnym (Katarzyna STROJEK, Irena BUŁATOWICZ, Agnieszka RADZIMIŃSKA, Wojciech HAGNER, Monika STRUENSEE)	311
Zarządzanie bezpieczeństwem uczniów w procesie edukacji sportowo-turystycznej (Zbigniew PAWLAK, Andrzej SMOLEŃ)	317

Nowoczesne metody terapii w aspekcie gimnastyki korekcyjnej (Monika STRUENSEE, Małgorzata CICHĄSKA, Przemysław PACIOREK, Wojciech HAGNER, Marcin STRUENSEE)	321
Leczenie skolioz na zajęciach szkolnych z korektywy wad postawy (Monika STRUENSEE, Urszula KAŻMIERCZAK, Marcin STRUENSEE, Agnieszka RADZIWIŃSKA, Katarzyna STROJEK)	328
Patologia w szkole. Profilaktyka wad postawy u dzieci w wieku szkolnym (Agnieszka RADZIWIŃSKA, Irena BUŁATOWICZ, Katarzyna STROJEK, Monika STRUENSEE, Wojciech WAGNER)	335
Mechanizmy i źródła patologii w instytucjach edukacyjnych – analiza zagrożeń rozwojowych z perspektywy ucznia (Ewa WYSOCKA)	339
ROZDZIAŁ III	
DROGI KU BEZPIECZEŃSTWU	363
Wpływ współpracy rodziców i szkoły na rozwój dziecka (Czesława KUCHARSKA)	363
Wychowanie do zrównoważonego rozwoju – wyzwaniem dla edukacji „jutra” (Ewa BIAŁEK)	375
Kadra dla bezpieczeństwa szkolnego. Wypracowywanie modelu edukacji szkoły „jutra” – podejście psychosyntezy (Ewa BIAŁEK)	381
Kompetencje medialne współczesnego człowieka a kwestia bezpieczeństwa w szkole (Bożena JAKUBCZAK)	393
Znaczenie wdrożenia treści obejmujących obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) do podstaw programowych na wszystkich poziomach szkół (Małgorzata CICHĄSKA, Przemysław PACIOREK, Krzysztof ZIÓŁKOWSKA, Elżbieta PŁACHECKA)	400
Monitoring szkół – formą zapewnienia bezpieczeństwa w placówkach oświatowych (Dariusz MAMCZURA)	407
Edukacja pracowników ochrony a współczesne zagrożenia (Beata SŁUŻALSKA, Jarosław SŁUŻALSKI)	417
Edukacja turystyczna i bezpieczeństwo konsumenta a praktyka świadczenia usług turystycznych (Matylda GWOŹDZICKA-PIOTROWSKA)	423
Emancypacyjne znaczenie instytucji edukacyjnych Stowarzyszenia Oświatowców Polskich w edukacji ustawicznej na terenie wielkopolski (szkic monograficzny) (Andrzej KUSZTEŁAK)	428
Konsumpcjonizm dziecięcy – przyczyny, przejawy i przeciwdziałanie zagrożeniu (Ilona NOWAKOWSKA-BURYŁA)	439
Orientacja uczniów-ofiar przemocy w zakresie możliwości uzyskania pomocy i wsparcia instytucjonalnego w rozwiązywaniu problemu krzywdzenia (Joanna ŻEROMSKA-CHARLIŃSKA)	445
Bezpieczne wakacje dzieci w wieku wczesnoszkolnym (Krzysztof KRUSZKO)	451

Wybrane konteksty socjoterapii w aspekcie budowania poczucia bezpieczeństwa (Iwona KIJOWSKA)	455
Zadania kuratora sądowego w procesie resocjalizacji (Matylda GWOŹDZICKA-PIOTROWSKA, Dominika CZAJKOWSKA-ZIOBROWSKA)	467
Zasady współpracy placówek opiekuńczo-wychowawczych z rodziną i szkołą (Bogusława STĘPIEŃ)	474
HALT- Het ALTERNatief. Holenderska alternatywa dla tradycyjnego systemu sądownictwa (Agnieszka CZAJKOWSKA, Dominika CZAJKOWSKAZIOBROWSKA)	482
ROZDZIAŁ IV	
BEZPIECZEŃSTWO LOKALNE A BEZPIECZEŃSTWO GLOBALNE	499
Bezpieczeństwo narodowe w kontekście założeń edukacji obronnej (Marek BODZIANY, Tomasz SMAL)	499
Poczucie bezpieczeństwa gwarantem legitymizacji władzy (Sławomir HINC)	505
Bezpieczeństwo narodowe w świadomości społecznej i w praktyce (Wiktor BUDZISZ, Aleksandra KUBIAK)	518
Wrażliwość międzykulturowa w kontekście modelu M. Bennetta jako możliwość przewycięzania napięć i konfliktów współczesnego świata (Ewa DĄBROWA)	523
Problemy wielokulturowości w polskiej strefie odpowiedzialności w czasie misji stabilizacyjnej w Iraku (Marek BODZIANY)	528
Europa wobec kary śmierci (Zbigniew POPLAWSKI)	537
Bezpieczeństwo procesowe i zakres gwarancji <i>right to fair trial</i> (prawo do rzetelnego procesu) na gruncie postanowień prawa międzynarodowego na wybranych przykładach (Matylda GWOŹDZICKA-PIOTROWSKA)	549
Kompetencje strategiczne a bezpieczeństwo rynkowe firm (Marek MATUSIAK)	560
Edukacja techniczna elementem przeciwdziałania zagrożeniom wynikającym z użytkowania telefonów komórkowych (Marian KOPCZEWSKI, Fryderyk DARNOWSKI)	566
Ergonomiczne aspekty budowy domów energooszczędnych (Jerzy OLSZEWSKI)	574
Działalność korporacji transnarodowych w erze globalizacji (Eric AMBUKITA)	580
Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa i ochrona konsumenta w przypadku upadłości organizatora turystyki na tle polskiej regulacji (Matylda GWOŹDZICKA-PIOTROWSKA)	590

Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa i ochrona konsumenta w przypadku upadłości biura podróży na tle dyrektywy turystycznej i jej wdrożeń (Matylda GWOŹDZICKA-PIOTROWSKA)	596
Społeczeństwo obywatelskie: wykształcenie – bezpieczeństwo socjalne – wykluczenie (Jerzy STĘPIEŃ)	608
W MIEJSCE ZAKOŃCZENIA	
„Europejskie marzenie” wyzwaniem dla polskiej przestrzeni edukacyjnej (Iwona KORCZ, Andrzej ZDUNIAK)	614